

Bezpieczeństwo w zarządzaniu siecią – SNMP

Patryk Czarnik

Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki
Uniwersytet Warszawski

Bezpieczeństwo sieci komputerowych – MSUI 2009/10

Simple Network Management Protocol

Cel

- monitorowanie urządzeń i aplikacji
- konfiguracja urządzeń

Status

- standard IETF
- wersja 1 – 1988, RFC: 1065–1067, zastąpione przez RFC: 1155, 1213, 1157,
- wersja 2 – 1993, RFC: 1441–1452
 - SNMPv2c (*community-based*), RFC: 1901–1908
 - SNMPv2u (*user-based*), RFC: 1909–1910
- wersja 3 – 2004, RFC: 3411–3418

Idea SNMP

Elementy architektury zarządzania siecią

- stacja zarządzająca (NMS),
- zarządzane urządzenie,
- agent,
- zarządzany obiekt,
- baza informacji (MIB),
- protokół zarządzania siecią.

Modele komunikacji

- NMS $\begin{matrix} \rightarrow \\ \leftarrow \end{matrix}$ urządzenie
- urządzenie \rightarrow NMS (trap)
- NMS \rightarrow NMS (inform)

Idea SNMP

Elementy architektury zarządzania siecią

- stacja zarządzająca (NMS),
- zarządzane urządzenie,
- agent,
- zarządzany obiekt,
- baza informacji (MIB),
- protokół zarządzania siecią.

Modele komunikacji

- NMS $\begin{matrix} \rightarrow \\ \leftarrow \end{matrix}$ urządzenie
- urządzenie \rightarrow NMS (trap)
- NMS \rightarrow NMS (inform)

Stacja zarządzająca – wymagania

- Zestaw aplikacji służących do analizy informacji, naprawiania błędów itp.
- Interfejs służący administratorowi do obserwacji i kontroli sieci.
- Możliwość przekładania wymagań administratora sieci na faktyczną możliwość obserwacji i kontroli elementów sieci.
- Baza danych zawierająca informacje z baz informacji administracyjnych (MIB) wszystkich jednostek w administrowanej sieci.

Polecenia SNMP

- **GetRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość tego obiektu
- **GetNextRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość następnego obiektu (w porządku leksykograficznym danego MIBa)
- **GetBulk (SNMPv2)** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość następnych N obiektów
- **SetRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu ustaw wartość na wymienioną w poleceniu
- **Trap** – prześlij informację o zaistniałym zdarzeniu (agent do menedżera)
- **Inform (SNMPv2)** – prześlij informację o zaistniałym zdarzeniu (menedżer do menedżera)
- **GetResponse** – odpowiedź na żądanie menedżera

Elementy bezpieczeństwa w SNMP

- **Kontrola dostępu** – ograniczenie dostępu menedżera do konkretnego fragmentu MIBa oraz określonego zbioru poleceń.
- **Uwierzytelnianie (SNMPv2)** – procedura umożliwiająca stronie odbierającej sprawdzenie, że komunikat pochodzi z danego źródła i ma właściwy czas. Realizuje się ją przez dołączenie do komunikatu dodatkowej informacji.
- **Prywatność (SNMPv2)** – ochrona danych przed odczytaniem przez nieupoważnionych odbiorców. Realizuje się ją przez szyfrowanie danych.
- **(SNMPv3)** – złożony model kontroli dostępu

Spółeczności w SNMPv1

- Namiastka uwierzytelnienia w SNMPv1 (i SNMPv2c).
- Identyfikowana napisem unikalnym dla agenta (często dla całej sieci).
- W zamyśle grupa menedżerów mająca określone uprawnienia do określonych obiektów.
- Stacja zarządzająca dołącza do polecenia nazwę społeczności (jawnym tekstem!).
- Agent może obsługiwać wiele społeczności, menedżer może należeć do wielu społeczności.

Polityka ograniczeń dostępu w SNMPv1

Każdej społeczności SNMP odpowiada profil społeczności określający politykę dostępu do obiektów MIB. Profil taki ma dwa aspekty:

- **widok MIB** – to zbiór obiektów MIB do których dostęp ma dana społeczność
- **tryb dostępu** – określa polecenia które możliwe są do wykonania na danym obiekcie. Tryb dostępu w SNMPv1 to jeden z: *{READ-ONLY, READ-WRITE}*

Bezpieczeństwo w SNMPv2

Zagrożenia występujące w SNMPv1, przed którymi chronią środki zapewniania bezpieczeństwa w SNMPv2:

- **ujawianie** – przeciwnik może śledzić informacje wymieniane przez menedżera i agenta i w ten sposób poznać wartość zarządzanych obiektów oraz uzyskać informacje o wydarzeniach,
- **maskarada** – przeciwnik może starać się podszyć pod członka społeczności w celu wykonania niedozwolonej dla siebie operacji,
- **modyfikacja treści komunikatu** – przeciwnik może zmienić wygenerowany przez członka społeczności komunikat w trakcie przesyłania w taki sposób aby doprowadzić do wykonania niedozwolonej operacji zarządzania,
- **modyfikacja kolejności i czasu komunikatów** – w celu doprowadzenia do wykonania niedozwolonych operacji przeciwnik może zmieniać kolejność, opóźniać lub powtarzać komunikaty.

(Nie)Bezpieczeństwo w SNMPv2

SNMPv2 nie chroni natomiast przed następującymi zagrożeniami:

- **uniemożliwienie działania** – przeciwnik może zablokować wymianę informacji między agentem a menedżerem,
- **analiza ruchu** – przeciwnik może śledzić schemat ruchu pomiędzy menedżerem i agentami.

Strony w SNMPv2

Strona

- Abstrakcja użytkownika/urządzenia i roli w jakiej występuje w danym kontekście.
- Każdy agent/menedżer może posiadać wiele stron.
- Większa elastyczność w nadawaniu uprawnień i kontroli dostępu.

Baza danych jednostki o znanych stronach

- **Strony lokalne** – zbiór stron na których działania wykonuje lokalna jednostka SNMPv2 czyli zbiór ról tej jednostki,
- **Strony reprezentowane** – zbiór stron jednostek reprezentowanych przez daną jednostkę SNMPv2,
- **Strony odległe** – zbiór stron, których działania realizują inne jednostki SNMPv2 z którymi dana jednostka może wchodzić w interakcje.

Strony w SNMPv2

Strona

- Abstrakcja użytkownika/urządzenia i roli w jakiej występuje w danym kontekście.
- Każdy agent/menedżer może posiadać wiele stron.
- Większa elastyczność w nadawaniu uprawnień i kontroli dostępu.

Baza danych jednostki o znanych stronach

- **Strony lokalne** – zbiór stron na których działania wykonuje lokalna jednostka SNMPv2 czyli zbiór ról tej jednostki,
- **Strony reprezentowane** – zbiór stron jednostek reprezentowanych przez daną jednostkę SNMPv2,
- **Strony odległe** – zbiór stron, których działania realizują inne jednostki SNMPv2 z którymi dana jednostka może wchodzić w interakcje.

Pola bazy danych (o stronach)

Dla każdej znanej strony:

- identyfikator,
- domena, adres,
- zegar(!),
- max. czas życia komunikatu,
- uwierzytelnienie:
 - algorytm,
 - publiczne dane uwierzytelniające, np. klucz publiczny w algorytmie asymetrycznym,
 - prywatne dane uwierzytelniające, np. klucz prywatny w algorytmie asymetrycznym,
- szyfrowanie:
 - algorytm,
 - dane publiczne,
 - dane prywatne (jak wyżej).

Format komunikatu SNMPv2u

Postać ogólna

version	INTEGER
model	INTEGER
qoS	8 bitów
agentID	12 oktetów
agentBoots	32 bity
agentTime	32 bity
maxSize	16 bitów
userLen	1 oktet
userName	1..16 oktetów
authLen	1 oktet
authDigest	0..255 oktetów
contextSelector	0..40 oktetów
PDU, PDU, ...	<i>Protocol Data Unit</i> – właściwa treść SNMP

Format komunikatu SNMPv2u

Brak zabezpieczeń

version	= 2
model	= 1
qoS	=00
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	= 0
authDigest	puste
contextSelector	
PDU, PDU, ...	

Format komunikatu SNMPv2u

Uwierzytelnienie bez szyfrowania

version	= 2
model	= 1
qoS	=01
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	> 0
authDigest	= hash(wiadomość · klucz)
contextSelector	
PDU, PDU, ...	

Format komunikatu SNMPv2u

Szyfrowanie i uwierzytelnienie

version	= 2
model	= 1
qoS	=11
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	> 0
authDigest	= hash(wiadomość · klucz)
contextSelector	
PDU, PDU, ...	<i>szyfrowanie (tylko tu)</i>

Prywatność

- W oryginalnym SNMPv2:
 - szyfrowanie z użyciem algorytmu DES,
 - wymaga aby obie strony dzieliły wspólny klucz szyfrujący.
- Struktura bazy danych umożliwia jednak zastosowanie innych algorytmów szyfrujących (symetrycznych bądź asymetrycznych).

Uwierzytelnianie

- 1 Sprawdzenie, czy strona znana.
- 2 Sprawdzenie czy znane nam zegary stron zgadzają się z podanymi we wiadomości z dokładnością do czasu życia pakietu (granularność: 1 sekunda).
- 3 Weryfikacja podpisu wiadomości.

Kontrola dostępu

Na politykę kontroli dostępu składają się cztery elementy:

- **strona przeznaczenia** – strona SNMP wykonująca operacje zarządzania na żądanie strony źródłowej
- **strona źródłowa** – strona SNMP żądająca wykonania operacji na żądanie stron przeznaczenia
- **zasoby** – informacje zarządzania, na których można przeprowadzać żądane operacje zarządzania w postaci lokalnego widoku MIB lub relacji pełnomocnictwa, nazywane także kontekstem
- **przywileje** – operacje dozwolone, zdefiniowane jako dozwolone PDU przynależące do danego kontekstu i do których wykonania w imieniu podmiotu jest uprawniony odbiorca

Kontrola dostępu cd.

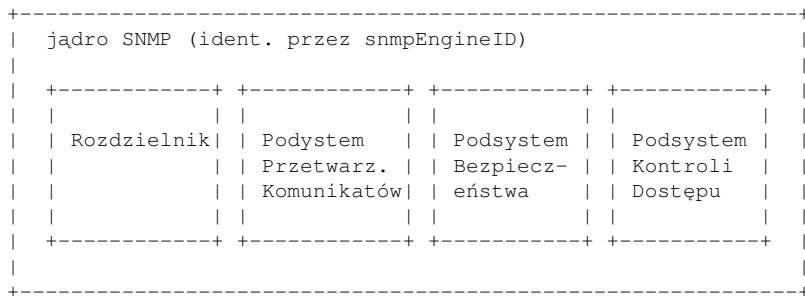
Kontrolę dostępu określają informacje zawarte w MIB stron. Baza ta składa się z czterech tablic:

- **tablicy stron** – zawiera po jednej pozycji na każdą stronę znaną lokalnemu agentowi. Każda pozycja zawiera parametry uwierzytelniania i prywatności. Raz na sekundę lokalny menedżer musi zwiększyć wartość zegara dla każdej pozycji tablicy
- **tablica kontekstów** – może zawierać pozycje związane z informacjami lokalnymi oraz relacjami pełnomocnictwa
- **tablica kontroli dostępu** – jest indeksowana stroną źródłową, stroną przeznaczenia i kontekstem. Każda pozycja zawiera zbiór PDU akceptowanych przez odbiorcę
- **tablica widoków MIB** – składa się ze zbioru widoków

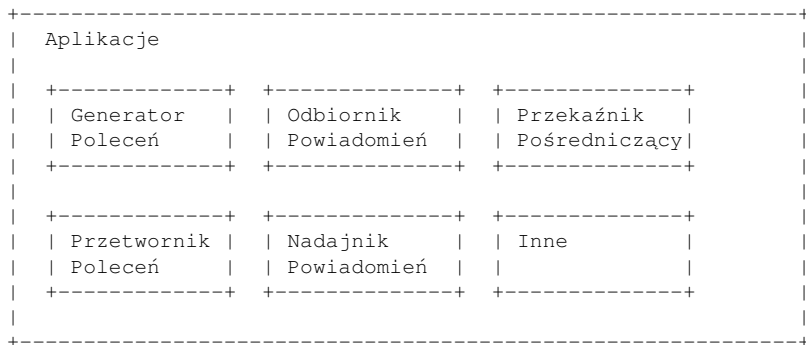
Architektura jednostki SNMPv3

- Koegzystencja starego i nowego.
- Elementy
 - Jądro SNMP
 - dokładnie jedno dla każdej jednostki,
 - identyfikowane przez snmpEngineID.
 - Aplikacje.

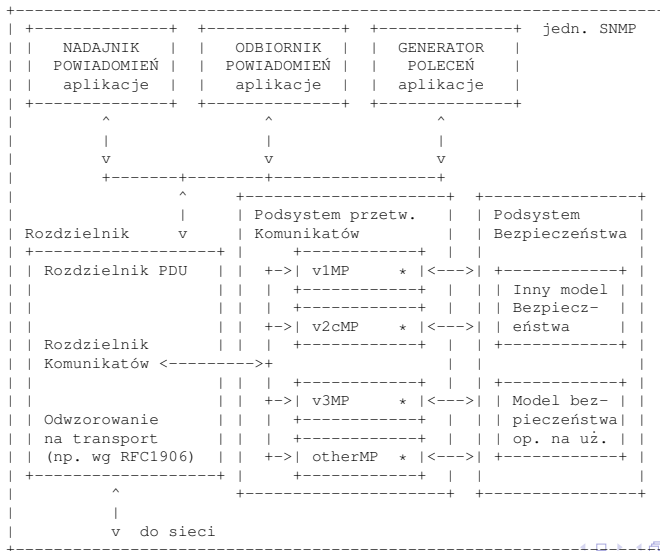
Architektura jednostki SNMP – jądro

Architektura jednostki SNMP – aplikacje

Schemat działania jednostki SNMP

Wysokopoziomowe parametry bezpieczeństwa

- securityModel – zastosowany model bezpieczeństwa:
 - oparty na społecznościach,
 - oparty na użytkownikach.
- securityName – nazwa osoby, organizacji itp. wykonującej czynności zarządzania,
- securityLevel – wymagany poziom bezpieczeństwa.
 - bez autentyfikacji i poufności (noAuthNoPriv),
 - z autentyfikacją, ale bez poufności (authNoPriv),
 - z autentyfikacją i poufnością (authPriv).

Podział na moduły

- Moduł uwierzytelnienia
 - integralność danych,
 - uwierzytelnienie pochodzenia danych.
- Moduł czasowy
 - ochrona przed powtórzeniami,
 - ochrona przed opóźnieniami.
- Moduł ochrony prywatności
 - zapewnienie poufności danych.

Stosowane mechanizmy bezpieczeństwa

- HMAC-MD5-96,
- HMAC-SHA-96,
- CBC-DES,
- czas sprawdzany tylko przy sprawdzaniu integralności danych:
 - autentyfikacja synchronizacji czasu,
 - snmpEngineBoots – liczba uruchomień agenta,
 - snmpEngineTime – czas na maszynie agenta.

Atrybuty użytkownika

- `userName` – nazwa,
- `securityName` – nazwa niezależna od modelu bezpieczeństwa,
- `authProtocol` – czy komunikaty mają być uwierzytelniane i jaki protokół ma być używany,
- `authKey` – klucz (prywatny) do powyższego uwierzytelniania (różny dla różnych jąder SNMP),
- `authKeyChange` i `authOwnKeyChange` – sposób zmiany klucza uwierzytelnienia,
- `privProtocol` – czy komunikaty mają być szyfrowane i jaki protokół obsługi szyfrowania ma być użyty,
- `privKey` – klucz (prywatny) do powyższego szyfrowania (różny dla różnych jąder SNMP),
- `privKeyChange` i `privOwnKeyChange` – sposób zmiany klucza szyfrowania.

Klucze

- Lokalizacja

- Hasło jest konwertowane na klucz K_U za pomocą MD5 lub SHA,
- Z wartości $K_U \cdot \text{snmpEngineID} \cdot K_U$ za pomocą przypisanej użytkownikowi metody generowania hasza generowany jest wyciąg – to jest klucz lokalny.

- Renegocjacja

- specjalne komunikaty,
- oparta na tajności starego klucza i losowości.

Model kontroli dostępu oparty na perspektywach (VACM)

- Pamięć lokalnej konfiguracji (Local Configuration Datastore – LCD) zawiera informacje o prawach dostępu.
- Zdefiniowane jest pojęcie grupy (zbiór par securityModel, securityName).
- Prawa są definiowane z uwzględnieniem securityLevel.

Perspektywy

- Dla każdego kontekstu (adresu w MIB) może być ustalona perspektywa: określa się typy (i opcjonalnie instancje typów), do których jest dostęp.
- Perspektywy są definiowane przez
 - poddrzewa perspektywy,
 - rodziny drzew perspektywy (maski bitowe).
- Każda grupa ma perspektywy
 - odczytu,
 - zapisu,
 - powiadamiania.